

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
T.Y. B. A. Semester System–2025-26
Home Assignment for Internal Assessment
S. Y. B. A. Semester - IV

Home Assignment for Internal Assessment
Semester Pattern 2025-26

- GENERAL INSTRUCTIONS -

1. **Handwritten assignments** are compulsory (for ODL mode students). Typed or printed assignments are generally **not accepted**,
2. Do not copy the points, matter from the text while writing home Assignment mention your own point/Opinions whenever necessary.
3. Your answer should include how you would apply the knowledge in real life situations.
4. Home assignment is useful for self-analysis of your preparation of the final examination and Progress.

- सूचना -

१. हस्तलिखित गृहपाठ अनिवार्य आहे. टाईप केलेले किंवा छापील गृहपाठ स्वीकारले जाणार नाहीत.
२. गृहपाठ लिहिताना पाठ्यपुस्तकातील मुद्दे जसेच्या तसे कॉपी करू नयेत. आवश्यकतेनुसार स्वतःचे विचार व मते मांडावीत.
३. तुमच्या उत्तरामध्ये संबंधित ज्ञान प्रत्यक्ष जीवनात कसे वापरता येईल, याचा समावेश असावा.
४. गृहपाठ अंतिम परीक्षेच्या तयारीसाठी व प्रगतीचे स्वयंमूल्यांकन करण्यासाठी उपयुक्त ठरतो.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE1-A - I

Appreciating Drama

(English)

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)

- 1)** Why is Shaw's play Arms and the Man called the 'drama of ideas'? Discuss Shaw's use of farce to demonstrate some of his ideas.
- 2)** Discuss some of the major characters in the play Arms and the Man.
- 3)** 'Shaw rejected romanticism and embraced realism'. In this context, how realistic is Arms and the Man? Is there anything 'unrealistic' in the play? Elucidate.
- 4)** How is Shaw's ideas of love and war discussed in the play? Elucidate.
- 5)** Examine some of the themes and techniques used in Karnad's plays.
- 6)** Discuss the various issues in Karnad's play Tughlaq.
- 7)** Summarize the play The Fire and the Rain.
- 8)** Discuss the character of Yavakri in the play.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE2-A - II

Appreciating Poetry - II

(English)

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) Write a short note on the life and works of Robert Browning and discuss the dramatic monologue as a poetic form.
- 2) Mention some of the important works written by W.B. Yeats and discuss the use of imagery and symbolism in 'Sailing to Byzantium.'
- 3) What is the theme of the poem 'A Bird Came Down the Walk'? Analyse the poem's tone and imagery.
- 4) How is the survival instinct of all living things depicted by Thomas in her poem 'Talking in Their Sleep'? Discuss.
- 5) Critically analyze the following lines from Robert Browning's 'My Last Duchess': 'Will't please you sit and look at her? I said Fra Pandolf by design, for never read Strangers like you that pictured countenance...' Discuss the Duke's character as revealed through the dramatic monologue.
- 6) Evaluate the theme and structure of the poem 'Futility' by Wilfred Owen.
- 7) Explain the literary devices employed in 'The Wind'.
- 8) Comment on the themes of 'Caged Bird' in the context of Maya Angelou's life and the African-American experience.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

SEC2-A - II

Mastering Communication Skills - II

(English)

Credits: 2 | Max Marks: 35 | Internal: 15

Write Any 3 Questions from the following. (03 × 05 = 15)

- 1) Differentiate between asking for information in formal and informal settings, and describe why it is important to be cautious while giving information.
- 2) On the basis of degree, there can be three types of agreement. Explain these in detail.
- 3) Create a conversation on the following situation: You have paid money for a vacation abroad. After arriving at the airport you get to know that the travel agency had made mistakes with your flight booking and you cannot reach your destination on the scheduled time.
- 4) In delivering a speech, patterns of organization and modes of delivery play a very significant role. Highlight the importance and suitability of each of these patterns and methods generally employed in the speech-making process.
- 5) Discuss in detail the advantages and disadvantages of Computer Assisted Language Learning (CALL).

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

SEC1-A – II

Advanced Study of English Language – II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) Describe the different kinds of phrases with the help of examples.
- 2) Analyse the different parts of clauses and discuss the rules related to sentence formation with appropriate examples.
- 3) Analyse the essential qualities of an effective sentence and discuss the three main types of sentences.
- 4) Analyse the difference between denotative and connotative meaning with the help of examples.
- 5) Discuss the most common lexical relations with the help of examples.
- 6) Describe the difference between homonymy and polysemy with suitable examples.
- 7) Analyse the importance of the study of the field of pragmatics.
- 8) Describe the different speech acts with the help of examples and explain the basics of the politeness and cooperative principle.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

CC-A - II

Compulsory English - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) Give a detailed analysis of Swami Vivekananda's 'The Chicago Speech' with reference to its themes and rhetorical style.
- 2) Analyze how Chekhov portrays human relationships in his short story 'The Lottery Ticket'. How does irony shape the narrative?
- 3) Examine Saki as a master storyteller. Illustrate your answer with examples from the prescribed text.
- 4) Critically analyze Saki's short story 'The Open Window'. Where does the humour of the story lie?
- 5) Discuss the life and works of William Blake. Give a detailed description of the literary background during those times.
- 6) William Blake's poem 'On Another's Sorrow' from Songs of Innocence celebrates God's love for human beings. Examine this statement using the text as context.
- 7) Examine how 'Laugh and Be Merry' is a simple celebration of life. How does its theme align with Masefield's personal beliefs?
- 8) Analyze the poem 'The Rock and the Bubble' by Louisa May Alcott, focusing on its imagery and message.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

EC - II

English Communication - II

Credits: 2 | Max Marks: 35 | Internal: 15

Write Any 3 Questions from the following. (03 × 05 = 15)

- 1) Explain the methods of attempting comprehension passages. Apply those methods on at least two unseen passages.
- 2) Discuss the elements of effective paraphrasing with suitable examples.
- 3) Examine the structure of an analytical report in detail.
- 4) Explain the correlation between the smooth functioning of a business and effective letter writing.
- 5) Discuss in detail the writing process and explain why reports are necessary in professional communication.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE1-B - II

आधुनिक मराठी साहित्य : प्रकाशवाटा

मध्ययुगीन मराठी साहित्य : निवडक मध्ययुगीन गद्य, पद्य

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) महानुभावीय गद्य वाङ्मयाचे स्वरूप-विशेष सांगा.
- २) बखर या गद्य वाङ्मयाचे स्वरूप-विशेष लिहा.
- ३) अभंग या पद्य वाङ्मय प्रकाराचे स्वरूप-विशेष सांगा.
- ४) पोवाडा या वाङ्मय प्रकाराचे स्वरूप-विशेष लिहा.
- ५) भारूड या गद्य वाङ्मयाचे स्वरूप-विशेष सांगा.
- ६) संत एकनाथांनी 'भारूडाच्या' माध्यमातून कोणता उपदेश केला? उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- ७) संत ज्ञानेश्वर यांच्या ग्रंथांचा सविस्तर परिचय करून द्या.
- ८) शिवकाळातील 'बखर' वाङ्मयाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE2-B - II

साहित्यसमीक्षा - II

(मराठी)

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) समीक्षेचे प्रकार कोणते आहेत? त्याचा सविस्तर परिचय करून द्या.
- २) समीक्षेची संकल्पना व स्वरूप सविस्तर सांगा.
- ३) साहित्य विचार आणि समीक्षा यातील अनुबंध स्पष्ट करा.
- ४) साहित्यव्यवहारातील समीक्षेचे स्थान व कार्य स्पष्ट करा.
- ५) साहित्यकृती आणि वाचक यांचा परस्परसंबंध उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- ६) साहित्याची समीक्षा करीत असताना आकलन, आस्वाद, विश्लेषण, अर्थनिर्णयन, मूल्यमापन आणि शब्दांकन यांचे स्थान व कार्य स्पष्ट करा.
- ७) समीक्षकाने पाळावयाची पथ्ये यांचा सविस्तर परिचय करून द्या.
- ८) वाचकनिष्ठ समीक्षेचे स्वरूप व मर्यादा स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

SEC2-B - II

उपयोजित लेखनकौशल्ये - II

(मराठी)

Credits: 2 | Max Marks: 35 | Internal: 15

खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा. (०३ × ०५ = १५)

- १) क्रीडा क्षेत्रात विशेष प्राविण्य मिळाल्याबाबत आपल्या मित्राला अभिनंदनपर पत्र लिहा.
- २) आपल्या महाविद्यालयात शैक्षणिक साहित्य पुरविण्याबाबत व्यावसायिक पत्र लिहा.
- ३) तुमच्या मित्र-मैत्रीणीस सुट्टीनिमित्त तुमच्या घरी आमंत्रण देण्याचे पत्र लिहा.
- ४) शैक्षणिक गणवेश पुरविण्याबाबत व्यावसायिक पत्र लिहा.
- ५) फेसबुक ॲप कसे डाऊनलोड करावे व कसे वापरावे, यावर थोडक्यात लेखन करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

MIL1 - II

नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांसाठी मराठी

(मराठी भाषिक संज्ञापनकौशल्ये)

Credits: 2 | Max Marks: 35 | Internal: 15

खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा. (०३ × ०५ = १५)

- १) समाजमाध्यमे म्हणजे काय? नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांचे प्रकार सांगा.
- २) ब्लॉग म्हणजे काय? ते सांगून त्याची रचना स्पष्ट करा. ब्लॉगचे फायदे विशद करा.
- ३) ट्विटरचा संक्षिप्त इतिहास सांगून त्याचे फायदे व तोटे लिहा.
- ४) नवमाध्यमे वापरतांना कुठली दक्षता घ्यावी? ग्रुप अडमिन व ग्रुप वापरकर्त्यांनी कुठली काळजी घ्यावी?
- ५) वेबसाईटचे पाच प्रकार सांगून त्यांचे स्पष्टीकरण करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE1-C - II

काव्यशास्त्र और साहित्य के भेद - II

(हिंदी)

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

निम्नलिखित में से कोई भी ६ प्रश्नों के उत्तर दीजिए। (०६ × ०५ = ३०)

- 1) शैली की दृष्टि से काव्य के भेदों का विवेचन कीजिए।
- 2) स्वरूप की दृष्टि से काव्य के भेदों का निरूपण कीजिए।
- 3) प्रबंध काव्य और मुक्तक काव्य पर टिप्पणी लिखिए।
- 4) महाकाव्य और खंडकाव्य में अंतर बताइए तथा उनकी विशेषताएँ स्पष्ट कीजिए।
- 5) कहानी का तात्विक परिचय विस्तारपूर्वक दीजिए।
- 6) उपन्यास के कौन-से महत्वपूर्ण तत्व माने गए हैं? विस्तृत रूप से वर्णन कीजिए।
- 7) नाटक की परिभाषा देते हुए नाटक के तत्वों का विस्तार से विवेचन कीजिए।
- 8) एकांकी का स्वरूप प्रतिपादित करते हुए एकांकी के तत्वों पर प्रकाश डालिए।

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

SEC2-C - II

अनुवाद स्वरूप एवं व्यवहार और माध्यम लेखन - II

(हिंदी)

Credits: 2 | Max Marks: 35 | Internal: 15

निम्नलिखित में से कोई भी ३ प्रश्नों के उत्तर दीजिए। (०३ × ०५ = १५)

- 1) मुद्रण माध्यम के विभिन्न प्रकारों की व्याख्या कीजिए।
- 2) जनसंचार माध्यमों के महत्व एवं उद्देश्यों पर प्रकाश डालिए।
- 3) फीचर की विभिन्न परिभाषाएँ देते हुए उसकी अवधारणा की व्याख्या कीजिए।
- 4) फीचर के प्रमुख प्रकारों का विश्लेषण कीजिए।
- 5) टेलीविजन फीचर की खास बातों की विवेचना कीजिए।

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

MIL2 - II

हिंदी भाषा शिक्षण - II

Credits: 2 | Max Marks: 35 | Internal: 15

निम्नलिखित में से कोई भी ३ प्रश्नों के उत्तर दीजिए। (०३ × ०५ = १५)

- 1) वाक्य के घटकों एवं अंगों की विवेचना कीजिए।
- 2) साधारण एवं मिश्र वाक्य को सोदाहरण समझाइए।
- 3) अच्छे श्रवण के गुणों पर प्रकाश डालिए।
- 4) पठन कौशल की उद्देश्यपरकता रेखांकित कीजिए।
- 5) गीतों द्वारा 'भाषा शिक्षण' के क्या लाभ हैं? इसके लिए उत्तरदायी आवश्यक मतों का उल्लेख कीजिए।

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

CC-C - II

आधुनिक काव्य, कहानी और आधुनिक हिंदी व्यंग्य साहित्य
तथा व्यावहारिक हिंदी

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

निम्नलिखित में से कोई भी ६ प्रश्नों के उत्तर दीजिए। (०६ × ०५ = ३०)

- 1) नागार्जुन की काव्यगत विशेषताओं पर प्रकाश डालिए।
- 2) समकालीन समाज में व्याप्त भ्रष्टाचार पर काका हाथरसी ने किस तरह अपनी व्यंग्य रचनाओं से प्रहार किया?
- 3) उदय प्रकाश की कविता 'विद्वान लोग' की समीक्षा कीजिए।
- 4) 'प्रेम की बिरादरी' कहानी की समीक्षा कीजिए।
- 5) शरद जोशी का साहित्यिक परिचय दीजिए।
- 6) 'मुख्यमंत्री का डंडा' कहानी के प्रमुख तत्वों की विवेचना कीजिए।
- 7) सुभाष काबरा की कहानी 'झोले' का सार बताते हुए इसकी संक्षिप्त समीक्षा कीजिए।
- 8) साक्षात्कार के प्रमुख तत्वों की विवेचना कीजिए।

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE1-D - II

काव्यशास्त्रम् आणि कौटिलीय अर्थशास्त्रम् - II

(संस्कृत)

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) कौटिल्यापूर्वी होऊन गेलेल्या आचार्यांविषयी थोडक्यात सामान्य माहिती लिहा.
- २) कौटिलीय अर्थशास्त्राची प्रयोजने स्पष्ट करा.
- ३) आन्वीक्षिकी विद्येचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ४) राज्याच्या प्रकृतीच्या अंगांचे विवेचन करा.
- ५) परराष्ट्र धोरणाच्या सहा अंगांचे विवेचन करा.
- ६) सैन्याची छावणी कशी असावी, याबद्दल कौटिलीय अर्थशास्त्राच्या आधारे माहिती लिहा.
- ७) हल्ल्याच्या वेळी सैन्याचे रक्षण कसे करावे, याबद्दल कौटिलीय अर्थशास्त्राच्या आधारे माहिती लिहा.
- ८) कूटयुद्धाच्या विविध प्रकारांची माहिती लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE2-D - II

ऋग्वेदः, ब्राह्मणग्रन्थाः, अथर्ववेद आणि उपनिषद् - II

(संस्कृत)

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) 'ब्राह्मणग्रंथ' या विषयावर सविस्तर माहिती लिहून 'इन्द्रनमुचीकथा' तुमच्या शब्दात लिहा.
- २) 'ब्राह्मणग्रंथ' या विषयावर सविस्तर माहिती लिहून 'मनुमत्स्यकथा' स्पष्ट करा.
- ३) षड्विंशब्राह्मणग्रंथाविषयी थोडक्यात माहिती देऊन पाठातील यूपाचे वर्णन करा.
- ४) 'ब्राह्मणग्रंथ' या विषयावर सविस्तर माहिती लिहून 'सर्मापणिकथा' हा पाठ स्पष्ट करा.
- ५) ईशावास्योपनिषद् पाठाचा सारांश लिहून त्यातील विचार विषद करा.
- ६) 'यमनाचिकेतासोः संवादः' या पाठाचा सारांश लिहून त्यातील विचार विषद करा.
- ७) 'भार्गवी-वारुणीविद्याः' या पाठाचा सारांश लिहून त्यातील विचार विषद करा.
- ८) 'आरुणिश्वेतकेतुसंवादः' या पाठाचा सारांश लिहून त्यातील विचार विषद करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

SEC2-D - II

संस्कृत उच्चारणशास्त्र आणि लिपिशास्त्राचा परिचय - II

(संस्कृत)

Credits: 2 | Max Marks: 35 | Internal: 15

खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा. (०३ × ०५ = १५)

- १) भारतातील लिपींचा इतिहास, या विषयावर निबंध लिहा.
- २) ब्राह्मी लिपीतील स्वर, व्यंजने, संयोग (जोडाक्षरे) व अंक स्पष्ट करा. याबरोबरच काही परिच्छेद देवनागरीतून ब्राह्मी लिपीत लिहा.
- ३) शारदा लिपीतील स्वर, व्यंजने, संयोग आणि अंक स्पष्ट करा.
- ४) ग्रंथ लिपीची वैशिष्ट्ये सांगून काही परिच्छेद देवनागरीतून ग्रंथ लिपीत लिहा.
- ५) भारतीय लिपींचे वर्गीकरण करून विविध लिपींमधील साम्य व फरक स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

SEC1-D – II

संस्कृतार्णवः – II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) 'पुरुषोत्तमयोगाचे' सविस्तर विवेचन करा.
- २) पुरुषोत्तमयोगातील भगवंतांचे विचार स्पष्ट करा.
- ३) द्वादशज्योतिर्लिङ्गाचे सविस्तर वर्णन करा.
- ४) उत्तिष्ठ उत्तिष्ठ सुप्तसिंहाः या वेच्याचे विवेचक रसग्रहण करा.
- ५) उत्तिष्ठ उत्तिष्ठ सुप्तसिंहाः वेच्यातील कालीमातेचे वर्णन करा.
- ६) जयदेवकृतं श्रीदशावतारस्तोत्रम् स्पष्ट करून त्याचे रसग्रहण करा.
- ७) भर्तृहरीचे दैवविषयक व कर्मविषयक विचार स्पष्ट करा.
- ८) विश्वगुणादर्शचम्पूमधील कृशानु आणि विश्वावसू यांच्यातील संवादातून त्यांच्या व्यक्तित्वावर कसा प्रकाश पडतो, ते लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE1-G - II

Micro Economics - II

सूक्ष्म अर्थशास्त्र - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) Explain the relationship between marginal cost, average cost, and total cost assuming a short-run non-linear cost function.
 - 2) Give a detailed description of perfect competition and imperfect competition. Distinguish between perfect and pure competition.
 - 3) Discuss in detail the price and output determination in the long run under perfect competition and describe the equilibrium of the firm and the industry.
 - 4) Describe the major sources of barriers to enter a monopolized market. Discuss the concept of price discrimination under monopoly and its necessary conditions.
 - 5) Give a detailed overview of the price determination under collusive models of oligopoly and describe the price leadership models.
 - 6) Explain Cournot's Duopoly Model in detail. How is Bertrand's Duopoly Model different from Edgeworth's Duopoly Model?
 - 7) Explain the Ricardian theory of rent and describe the modern theory of rent. Examine the concept of quasi rent.
 - 8) Critically evaluate the Keynes liquidity preference theory and describe the loanable funds theory of interest rate.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) प्राप्तीच्या संकल्पना सांगून त्यांच्यातील आंतरसंबंध स्पष्ट करा. दीर्घकालीन खर्चाचे वक्र स्पष्ट करा.
- २) पूर्ण स्पर्धा बाजारातील उद्योगसंस्थेचे अल्पकालीन आणि दीर्घकालीन संतुलन विशद करा.
- ३) मक्तेदारी बाजारातील दीर्घकालीन संतुलन स्पष्ट करा. किंमत भेदाचे स्वरूप आणि आवश्यक अटी स्पष्ट करा.
- ४) मक्तेदारीयुक्त बाजारातील अल्पकालीन संतुलन स्पष्ट करा.
- ५) वितरणाचा सीमांत उत्पादकता सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ६) व्याजाचा कर्जाऊ रकमेचा सिद्धांत स्पष्ट करा. केन्सचा रोखता पसंती सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ७) रिकार्डोच्या खंड सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण करा. खंडाचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ८) पिंगू यांचे कल्याणकारी अर्थशास्त्रातील योगदान स्पष्ट करा. सामाजिक फलन यावर निबंध लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE2-G - II

Macro Economics - II

स्थूल अर्थशास्त्र - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) Discuss the functions which are performed by money in the economy and derive the aggregate money supply curve.
 - 2) Explain two well-known forms of the quantity theory of money and their criticisms.
 - 3) Explain demand-pull inflation and cost-push inflation. How is a continuous rise in the general price level injurious for the community's socio-economic interests?
 - 4) Discuss the relationship between wage inflation and employment with the help of short-run and long-run Phillips curves. Describe Tobin's modified Phillips curve.
 - 5) Describe the phases of the business cycle and explain its causes and effects.
 - 6) Discuss the role of monetary and fiscal policies in controlling a trade cycle.
 - 7) Explain the various instruments of monetary policy and discuss the effectiveness of bank rate and open market operations as instruments for combating inflation.
 - 8) Discuss the relative effectiveness of monetary policy and fiscal policy as instruments of economic stabilization under different situations.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) पैसा म्हणजे काय ते सांगून त्याची कार्ये सविस्तरपणे लिहा. पैशाच्या मूल्याचा चलन संख्यामान सिद्धांत विशद करा.
- २) पैशाच्या मागणीचा केन्सचा दृष्टिकोन विशद करा.
- ३) चलनवाढीचा अर्थ सांगून तिची कारणे स्पष्ट करा. चलनवाढीचे परिणाम सविस्तरपणे सांगा.
- ४) मागणीजन्य चलनवाढ आणि खर्चजन्य चलनवाढ यांची कारणे विस्तृतपणे लिहा.
- ५) व्यापारचक्राची व्याख्या सांगून त्याच्या विविध अवस्था स्पष्ट करा.
- ६) व्यापारचक्रावर नियंत्रण कसे ठेवले जाते ते सविस्तर सांगा.
- ७) मौद्रिक धोरणाची साधने सविस्तर स्पष्ट करा. मौद्रिक धोरणाचे फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा.
- ८) वित्तीय/राजकोषीय धोरणाची साधने आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

SEC2-G - II

Basic Concept of Research Methodology - II

संशोधन पद्धती : मूलभूत संकल्पना - II

Credits: 2 | Max Marks: 35 | Internal: 15

Write Any 3 Questions from the following. (03 × 05 = 15)

- 1) Examine the classification of data and explain single-column/single-row tables, multiple-column tables, reference vs. summary tables, and contingency tables.
 - 2) State the equation for computing the median of grouped data. What do the various elements in the equation mean? Also explain its properties.
 - 3) Define mean absolute deviation. How is it computed? Evaluate the various measures of dispersion and explain how coefficients of mean absolute deviation and variance are obtained.
 - 4) Describe the steps involved in a case study research and elaborate on the need and importance of report writing.
 - 5) Explain the types of research reports and describe the steps followed in the testing of a hypothesis.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा. (०३ × ०५ = १५)

- १) तथ्य विश्लेषणाचे प्रकार सांगा. स्तंभालेखाचे विविध प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) बहुलकाची व्याख्या सांगून उदाहरणे स्पष्ट करा. विचलनाचा अर्थ सांगून त्याचे महत्त्व विशद करा.
- ३) चतुर्थक विचलन आणि माध्य विचलन उदाहरण देऊन स्पष्ट करा.
- ४) संशोधन अहवालाची उद्दिष्टे सांगा. व्यष्टी अध्ययनाची वैशिष्ट्ये सांगा.
- ५) संशोधन अहवालाचे प्रकार स्पष्ट करून गृहीतकाची चाचणी कशी केली जाते ते सांगा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

CC-G - II

Financial System - II

वित्तीय व्यवस्था - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) Discuss the traditional functions of the Reserve Bank of India in detail.
 - 2) Examine the developmental functions of the RBI and its credit control measures.
 - 3) Examine the role of SEBI in the primary and secondary markets.
 - 4) Explain the functions and objectives of the Asian Development Bank (ADB).
 - 5) Discuss in detail the purpose and functions of the IMF.
 - 6) Examine the role and importance of various organizations that comprise the World Bank Group.
 - 7) Discuss the recent trends in the banking sector in India.
 - 8) Examine the types of risks that need to be managed by banks.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) भारतीय रिझर्व्ह बँकेची कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) भारतीय रिझर्व्ह बँकेची पतनियंत्रणाची साधने सविस्तर स्पष्ट करा.
- ३) सेबीची भांडवल बाजार नियंत्रणातील भूमिका स्पष्ट करा.
- ४) एशियन विकास बँकेची रचना, उद्दिष्ट आणि कार्ये स्पष्ट करा.
- ५) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची उद्दिष्टे सांगून कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
- ६) जागतिक बँकेची उद्दिष्टे आणि कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
- ७) भारतातील बँकिंग क्षेत्रातील सुधारणांचे टप्पे सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
- ८) बँकिंग क्षेत्रातील जोखमीचे व्यवस्थापन कसे केले जाते यावर निबंध लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE1-K - II

**Foundations of Sociological Thought and Development of Sociology in India
- II**

समाजशास्त्रीय विचारांचे आधार आणि भारतीय समाजशास्त्राचा विकास - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) Discuss in detail the various theories of colonialism and examine the three stages of colonialism in India.
 - 2) Analyse the impact of the colonial discourses on Indian society and discuss the participation of women in the nationalist movement.
 - 3) Discuss in detail the emergence of the field of Indology and analyse the contributions of G.S. Ghurye towards the study of the Indian caste system.
 - 4) Examine M.N. Srinivas's concept of Sanskritization and explain the features of Sanskritization as understood by him.
 - 5) Discuss M.N. Srinivas's concept of Dominant Caste and the factors that constitute a dominant caste.
 - 6) Examine A.R. Desai's treatment of Indian social structure and explain the phases of Indian nationalism as presented by him.
 - 7) Discuss the influences on the life and thought of Ambedkar and explain his theory of the origin of caste.
 - 8) Explain Dr. B.R. Ambedkar's definition of caste and discuss the reasons for endogamy within caste.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) वसाहतवाद म्हणजे काय? वसाहती पार्श्वभूमी आणि भारतीय समाजशास्त्राच्या उदयाची पार्श्वभूमी स्पष्ट करा.
- २) राष्ट्रवाद संकल्पना स्पष्ट करून भारतामध्ये राष्ट्रवाद उदयाची कारणे स्पष्ट करा.
- ३) डॉ. घुर्ये यांचा जाती उत्पत्ती सिद्धांत विशद करून त्यांना अभिप्रेत जातीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ४) डॉ. एम. एन. श्रीनिवास यांची संस्कृतीकरण संकल्पना स्पष्ट करून त्यांना अभिप्रेत संस्कृतीकरणाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ५) एम. एन. श्रीनिवास प्रभावी जाती (Dominant Caste) संकल्पना स्पष्ट करून प्रभावी जाती निर्माण करणारे घटक स्पष्ट करा.
- ६) डॉ. ए. आर. देसाई यांनी प्रस्तुत केलेले भारतीय राष्ट्रवाद उदयाचे कालखंड स्पष्ट करा.
- ७) डॉ. बी.आर. आंबेडकर यांचा जाती उत्पत्ती सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ८) डॉ. बी.आर. आंबेडकर यांना अभिप्रेत जातीची व्याख्या करा आणि जातीअंतर्गत विवाहाची कारणे स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE2-K - II

Society in India: Understanding Issues and Core Issues - II

भारतातील समाज : आकलनात्मक प्रश्न - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) Discuss the nature of development. Explain the reasons responsible for poverty in India.
 - 2) 'Industrialization and development as matters of national interest have been mostly brought at the cost of many poor people's land, resources and identity.' Elucidate the statement.
 - 3) Explain the various types of unemployment and describe the main causes of unemployment in India.
 - 4) Discuss the causes for brain drain and illustrate the economic, social, and educational causes of wastage and stagnation.
 - 5) Explain the term social action and describe the main features of the National System of Education.
 - 6) Illustrate the main features and programmes of the National Policy on Education (NPE) and discuss its advantages and disadvantages.
 - 7) Explain the roles ascribed to the aged in societies and discuss the causes of student unrest.
 - 8) Describe the various measures undertaken by the Government and Voluntary Organizations to eradicate illiteracy in India.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) विस्थापनाची व्याख्या करून परिणाम स्पष्ट करा.
- २) क्षेत्रीय विषमतेची व्याख्या, कारणे, परिणाम स्पष्ट करा.
- ३) पर्यावरणाच्या न्हासाचा अर्थ, कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.
- ४) तरुणांच्या विविध प्रश्नांची चर्चा करा. तरुणांसंबंधित बेरोजगारी विषयक प्रश्न विशद करा.
- ५) समाजशास्त्राचा अर्थ, व्याख्या आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ६) नागरी समाजाचा अर्थ, नागरी समाजाची भूमिका स्पष्ट करा. नागरी समाज आणि लोकशाही स्पष्ट करा.
- ७) राज्याचा अर्थ स्पष्ट करून वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. राज्याच्या मधील कायद्याची भूमिका स्पष्ट करा.
- ८) नागरी समाज व महिला सशक्तीकरण स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

SEC2-K – II

Gender Spectrum and Media and Research Projects: Steps and Protocols – II

लिंगभाव वर्णपट व माध्यमे आणि संशोधन प्रकल्प : पायऱ्या आणि नियम – II

Credits: 2 | Max Marks: 35 | Internal: 15

Write Any 3 Questions from the following. (03 × 05 = 15)

- 1) Discuss in detail the various types of research and examine the process of research.
 - 2) Discuss in detail the process of formulation of research problems and explain the methods of narrative analysis.
 - 3) Discuss in detail the three main elements of a report structure.
 - 4) Discuss the socio-historical context of research and analyse the importance of ethics in research.
 - 5) Examine the concept of copyright and explain the significance of privacy and security in research.
-

खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा. (०३ × ०५ = १५)

- १) संशोधन म्हणजे काय सांगून त्याचे प्रकार स्पष्ट करा. संशोधनाची साधने / तंत्रे सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) संशोधन समस्येची मांडणी करा. संशोधन समस्या म्हणजे काय ते सांगा.
- ३) संशोधन अहवालाचे लेखन कसे केले जाते? त्याविषयी विस्ताराने सांगा. संदर्भसूची कशी लिहिली जाते ते सांगा.
- ४) संशोधनाचे सामाजिक ऐतिहासिक संदर्भ स्पष्ट करा.
- ५) स्वामित्व हक्क यावर विस्तृत भाष्य करा. गोपनीयता आणि सुरक्षितता म्हणजे काय ते सांगून त्याचे महत्त्व विशद करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

SEC1-K - II

Population and Indian Society

लोकसंख्या आणि भारतीय समाज

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) Discuss in detail the most important measures of mortality and examine the declining trend of India's demographic history as seen in the period 1981–2011.
 - 2) Discuss the objectives of a population policy and the role of the State in it.
 - 3) Examine the recent developments in India's population policy after the National Population Policy 2000.
 - 4) Discuss the practice of sex-determination in India with reference to the PCPNDT Act 1994.
 - 5) Examine the various aspects of the National Rural Health Mission (NRHM).
 - 6) Discuss the Medical Termination of Pregnancy Act, 1971 and its implications.
 - 7) Define the birth rate and explain the various factors that influence it in the Indian context.
 - 8) Explain the meaning, causes, and types of migration and discuss its socio-cultural and demographic implications.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) १९०९ पासून भारतातील लोकसंख्या वाढ स्पष्ट करून भारतीय लोकसंख्येची वैशिष्ट्ये सांगा.
- २) लोकसंख्या धोरणाचे उद्देश स्पष्ट करून राज्याची भूमिका सांगा.
- ३) राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण २००० नंतरचा विकास स्पष्ट करा.
- ४) लिंग निर्धारण प्रणाली आणि प्रसूतीपूर्व निदानतंत्र कायदा १९९४ स्पष्ट करा.
- ५) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियानाच्या विविध पैलूंचे परीक्षण करा.
- ६) वैद्यकीय गर्भपात कायदा १९७१ आणि त्याचे परिणाम स्पष्ट करा.
- ७) जन्मदर व्याख्या करून त्यावर परिणाम करणारे विविध घटक स्पष्ट करा.
- ८) स्थलांतराची व्याख्या, कारणे व प्रकार स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

CC-L / SEC1-L - II

Health and Positive Psychology - II

आरोग्याचे मानसशास्त्र आणि सकारात्मक मानसशास्त्र - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) Discuss the significant features of traditional psychology and critically analyse the 'Nun Study'.
 - 2) Discuss the significant elements of the Ryff Scale and examine the theories of meaningful life.
 - 3) Elaborate on the determinants of happiness in life.
 - 4) Explain the physical, psychological, and social resources of positive emotions.
 - 5) Analyse the significance of 'flow experiences and savouring' in positive psychology.
 - 6) Explain the sixteen universal human desires and the goals that can be derived from them.
 - 7) Elaborate the six classes of virtue comprising 24 measurable character strengths.
 - 8) Analyse the significance of mindfulness and its relation to well-being.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) सकारात्मक मानसशास्त्र म्हणजे काय? सेलीगमन यांच्या सकारात्मक मानसशास्त्रातील कार्याविषयी लिहा.
- २) खुशालीचे मानसशास्त्र म्हणजे काय? खुशाली निर्धारित करणाऱ्या अनेक घटकांवर चर्चा करा.
- ३) व्यक्तीनिष्ठ खुशाली म्हणजे काय? व्यक्तीनिष्ठ खुशालीच्या विविध घटकांवर चर्चा करा.
- ४) सकारात्मक भावना म्हणजे काय? त्यांच्या भौतिक, मानसिक आणि सामाजिक स्रोतांचे स्पष्टीकरण द्या.
- ५) स्थितीस्थापकत्व म्हणजे काय? त्याच्या विविध दृष्टिकोनांवर चर्चा करा.
- ६) व्यक्तिगत ध्येय म्हणजे काय? व्यक्तिगत ध्येयावर परिणाम करणाऱ्या विविध घटकांवर चर्चा करा.
- ७) सकारात्मक गुणविशेष म्हणजे काय? सकारात्मक गुणविशेष बनविणाऱ्या विविध घटकांवर सविस्तर चर्चा करा.
- ८) लोगोपचार म्हणजे काय? लोगोपचारामधून कोणकोणत्या वर्तन समस्यांवर उपचार केला जातो?

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

SEC1-N - II

Operational Research and Optimization Techniques - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) A small project consists of 11 activities A to K with the given precedence relationships: A, B can start simultaneously; $A < C, D, I$; $B < G, F$; $D < G, F$; $F < H, K$; $G, H < J$; $I, J, K < E$. Durations: $A=5, B=3, C=10, D=2, E=8, F=4, G=5, H=6, I=12, J=8, K=9$ days. Draw the network of the project. Summarise the CPM calculations in tabular form computing total and free floats of activities and determine the critical path.
- 2) Describe some methods which are useful for decision-making under uncertainty and discuss the various types of games with examples.
- 3) Explain the pure and mixed strategies with saddle point with the help of an example. Describe the various principles of dominance.
- 4) What is replacement? What factors cause a replacement policy to be adopted by a modern business unit? Explain the importance of preventive replacement in the context of replacement strategies.
- 5) Six jobs go first through machine I and then through machine II. Machine times in hours: Job 1: $M_1=5, M_2=7$; Job 2: $M_1=9, M_2=4$; Job 3: $M_1=4, M_2=8$; Job 4: $M_1=7, M_2=3$; Job 5: $M_1=8, M_2=9$; Job 6: $M_1=6, M_2=5$. Find the sequence of jobs that minimizes total elapsed time to complete all jobs.
- 6) Discuss the Lagrange multiplier method with the help of an example. Solve: Minimize $Z = -2x_1^2 + 5x_1x_2 - 4x_2^2 + 18x_2$, subject to $x_1 + x_2 = 7, x_1, x_2 \geq 0$.
- 7) Describe the Newton-Raphson method with the help of a graph and example.
- 8) Explain the unconstrained optimization problems and discuss the Kuhn-Tucker conditions with the help of appropriate examples.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

CC-M - II

Practices in Education - II

शिक्षणातील उपक्रम - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) Write prescriptive definitions of curriculum. Describe Oliva's definition of curriculum with the help of a figure.
 - 2) What do you mean by coherent curriculum? Discuss its advantages and disadvantages.
 - 3) Describe the nature of management in detail.
 - 4) Differentiate between education administration and education management in detail.
 - 5) Discuss the functions of NCERT.
 - 6) Discuss the important stages in the growth and development of information and communication technologies.
 - 7) Describe the role of the internet in the education sector.
 - 8) Explain how videoconferencing aids in the teaching-learning process.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) अभ्यासक्रमाच्या सूचक व्याख्या लिहा. आकृतीच्या साहाय्याने ऑलिव्हा यांची अभ्यासक्रमाची व्याख्या स्पष्ट करा.
- २) सुसंगत अभ्यासक्रम म्हणजे काय? त्याचे फायदे आणि तोटे यांची चर्चा करा.
- ३) व्यवस्थापनाचे स्वरूप सविस्तर स्पष्ट करा.
- ४) शैक्षणिक प्रशासन आणि शैक्षणिक व्यवस्थापन यांमधील फरक सविस्तर स्पष्ट करा.
- ५) राष्ट्रीय शैक्षणिक संशोधन आणि प्रशिक्षण परिषदेच्या (NCERT) कार्याची चर्चा करा.
- ६) माहिती आणि संप्रेषण तंत्रज्ञानाच्या वाढीतील आणि विकासातील महत्त्वाच्या टप्प्यांची चर्चा करा.
- ७) शिक्षण क्षेत्रातील इंटरनेटची भूमिका विशद करा.
- ८) व्हिडीओ कॉन्फरन्सिंग अध्ययन-अध्यापन प्रक्रियेत कशी मदत करते, ते स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE1-E - II

Medieval India - Sultanate Period & Mughal Period

मध्ययुगीन भारत : सुलतान आणि मुघल कालखंड - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) What were the political conditions in the Indian subcontinent on the eve of Babur's invasion? Discuss the factors which prompted Babur to conquer India and establish his own empire.
 - 2) Describe the conquests of Sher Shah Suri after he became the emperor and analyse the administrative reforms introduced by him.
 - 3) What were the main characteristics of the Mansabdari System introduced by Akbar? Discuss its advantages and disadvantages.
 - 4) Explain the features of Akbar's religious policy in detail.
 - 5) Analyse the consequences of Aurangzeb's policies towards the Rajputs and explain why the Deccan campaigns of Aurangzeb can be considered unsuccessful.
 - 6) Examine the powers exercised by the Mughal Emperor and discuss the duties of the central ministers which comprised the Emperor's council.
 - 7) Explain the factors that helped in the progress of trade and commerce during the Mughal period.
 - 8) Discuss the main principles of Sufism and examine the Mughal advances in science, technology, and architecture.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) मुघलकालीन इतिहासलेखनास उपयुक्त असणाऱ्या साहित्यांची सविस्तर माहिती लिहा.
- २) बाबर एक साम्राज्य संस्थापक होता? चर्चा करा.
- ३) हुमायून आणि शेरशाह यांच्यातील संघर्षाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ४) शेरशाहच्या प्रशासनव्यवस्थेची सविस्तर माहिती द्या.
- ५) अकबराची मनसबदारी माहिती सविस्तर लिहा.
- ६) औरंगजेबचे धार्मिक धोरण स्पष्ट करा.
- ७) मुघलकालीन महसूल यंत्रणा स्पष्ट करा.
- ८) मुघलकालीन अर्थव्यवस्थेचा आढावा घ्या.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE2-E - II

Glimpses of the Modern World - II

आधुनिक जगातील घडामोडी - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) Discuss the various revolutionary attempts by Sun Yat-sen and explain his contribution to the Chinese Revolution.
 - 2) Describe the emergence and course of the Civil Disobedience Movement and discuss its effects.
 - 3) 'The policy of apartheid enacted in South Africa was a disgrace for the modern world.' Comment on the statement focusing on the legislations adopted by the National Party government in South Africa, and discuss the role of Nelson Mandela.
 - 4) Critically evaluate Mussolini's foreign and domestic policy.
 - 5) Describe the main features of Hitler's domestic policy in Germany.
 - 6) Discuss the causes responsible for the outbreak of the Second World War and describe its course.
 - 7) Discuss the powers and functions of the principal organs of the UNO.
 - 8) Describe the different phases of Cold War and explain the origin, structure, and membership of the Non-Aligned Movement (NAM).
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) डॉ. सन-येत-सेन यांचे तत्वज्ञान थोडक्यात स्पष्ट करून चीनच्या राज्यक्रांतीमधील त्यांचे योगदान स्पष्ट करा.
- २) महात्मा गांधी यांच्या असहकार आंदोलनाची कारणे सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.
- ३) सविनय कायदेभंग चळवळीचे महत्त्व विशद करा.
- ४) आफ्रिकेतील वर्णभेदविरोधी आंदोलनामधील नेल्सन मंडेला यांचे कार्य स्पष्ट करा.
- ५) दुसऱ्या महायुद्धाची कारणे सविस्तर स्पष्ट करून त्याचे जगावर झालेले परिणाम विशद करा.
- ६) संयुक्त राष्ट्र संघटनेची रचना सांगून प्रमुख अंगांची कार्ये स्पष्ट करा.
- ७) शीतयुद्धाची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.
- ८) तिसरे जग किंवा अलिप्ततावादी गट यावर सविस्तर टीप लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

SEC2-E - II

Art and Architecture of Early India and Medieval India - II

भारतीय कला आणि स्थापत्य : प्राचीन आणि मध्ययुगीन - II

Credits: 2 | Max Marks: 35 | Internal: 15

Write Any 3 Questions from the following. (03 × 05 = 15)

- 1) Discuss the characteristic features of Vijayanagar temples and assess Krishnadeva Raya's contribution towards art and architecture.
 - 2) Discuss the architectural achievements of Akbar and the cultural significance of the Taj Mahal.
 - 3) Discuss the architectural and cultural significance of the Taj Mahal. Identify the foreign influences on the art of Mughal Painting.
 - 4) Examine the art and architecture of the Rajputs.
 - 5) Analyze the contribution of Akbar and Sher Shah with respect to construction and design.
-

खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा. (०३ × ०५ = १५)

- १) विजयनगर साम्राज्य कुठे होते? हम्पीची माहिती सांगून तिथे कोणकोणते महत्त्वाचे स्थापत्य आहे ते सांगा.
- २) हुमायूंच्या थडग्याची माहिती लिहा. लाल किल्ल्याची माहिती लिहा.
- ३) ताजमहालाची माहिती लिहा. मुघल चित्रशैलीची माहिती लिहा.
- ४) शेरशाह सूरच्या थडग्याची माहिती लिहा. किला-इ-कुन्हा मशीद या इमारतीची माहिती लिहा.
- ५) कुतुबमीनार परिसरातील इमारतींची माहिती लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

CC-E - II

History of the Marathas (1707–1818)

मराठ्यांचा इतिहास (इ.स. १७०७ ते इ.स. १८१८)

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) Analyse Tarabai and her contribution to the Maratha Empire.
 - 2) Explain the Shahu and Tarabai tussle to gain power of the Maratha court.
 - 3) Discuss Bajirao's Northern and Southern expeditions and their significance.
 - 4) Discuss the reasons for the Third Battle of Panipat and explain the reasons for the defeat of the Marathas.
 - 5) Explain how Peshwa Madhav Rao built the Maratha Empire back from the losses of the Battle of Panipat.
 - 6) Describe the downfall of Maratha power.
 - 7) Explain the results of the first Anglo-Maratha war.
 - 8) Describe the situation of women and caste in the Maratha society under the Peshwas.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) शाहू आणि ताराबाई यांच्यातील सत्तासंघर्षाची सविस्तर माहिती लिहा.
- २) पेशवे बाळाजी विश्वनाथांच्या कामगिरीचा आढावा घ्या.
- ३) थोरले बाजीराव पेशवे यांच्या सत्ताविस्ताराचे धोरण स्पष्ट करा.
- ४) पानिपतच्या युद्धाची कारणे व मराठ्यांच्या पराभवाची कारणे लिहा.
- ५) माधवराव पेशवे यांनी मराठा साम्राज्य पुन्हा कसे उभारले ते स्पष्ट करा.
- ६) मराठा सत्तेचा न्हास कसा झाला ते सांगा.
- ७) पहिल्या इंग्रज-मराठा युद्धाचे परिणाम स्पष्ट करा.
- ८) पेशवेकालीन समाजातील स्त्रिया आणि जातिव्यवस्था यांची माहिती लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

CC-P - II

Environmental Geography - II

पर्यावरण भूगोल - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

- 1) Explain the causes and effects of air pollution and suggest measures for its prevention and control.
 - 2) Explain the causes and effects of water pollution. Discuss the measures for controlling water pollution.
 - 3) Define soil pollution, explain its causes and effects, and suggest preventive measures.
 - 4) What do you mean by global warming? Discuss its proofs with examples and explain its effects on the environment.
 - 5) Explain the meaning of acid rain and discuss its effects on the environment.
 - 6) Discuss the causes of ozone layer depletion and explain its effects on the environment.
 - 7) Discuss Earthquake Disaster Management in detail.
 - 8) Explain the concepts of Environmental Planning and Management and discuss the need for Environmental Impact Assessment.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) हवेच्या प्रदूषणाची कारणे द्या, त्याचे परिणाम व नियंत्रणाचे उपायावर सविस्तर चर्चा करा.
- २) जलप्रदूषणाची कारणे सांगून परिणाम विशद करा. जलप्रदूषण नियंत्रणाचे उपाय सांगा.
- ३) मृदा प्रदूषण म्हणजे काय? मृदा प्रदूषणाची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.
- ४) जागतिक तापमान वाढ म्हणजे काय? त्याचे पुरावे उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
- ५) आम्ल पर्जन्याची व्याख्या सांगून पर्यावरणावरील त्याचे परिणाम विशद करा.
- ६) ओझोन वायूच्या अवक्षयाची कारणे सांगून पर्यावरणावरील त्याचे परिणाम स्पष्ट करा.
- ७) भूकंप आपत्ती व्यवस्थापन यावर सविस्तर चर्चा करा.
- ८) पर्यावरणीय नियोजन व व्यवस्थापनाच्या संकल्पना विशद करा आणि पर्यावरण आघाताचे मूल्यमापन स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

AECC - II

Environmental Studies - II (Compulsory)

पर्यावरणाचा अभ्यास - II (अनिवार्य)

Credits: 2 | Max Marks: 35 | Internal: 15

Write Any 3 Questions from the following. (03 × 05 = 15)

- 1) Discuss the function of AQMP and the aspects of environment that it deals with.
 - 2) Explain the categories of noise pollution and describe the methods of controlling it.
 - 3) Describe the meaning, causes, and measures for global warming and climate change.
 - 4) Discuss the tribal population rights in the Indian context.
 - 5) Explain how different researchers have classified environmental movements in India, and describe the origin, course and conclusion of the Chipko movement.
-

खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा. (०३ × ०५ = १५)

- १) हवा प्रदूषण संकल्पना स्पष्ट करून त्यामागील कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.
- २) ध्वनी प्रदूषण म्हणजे काय? त्याचे प्रकार सांगून नियंत्रणाचे उपाय स्पष्ट करा.
- ३) जागतिक तापमान वाढीचे अर्थ, कारणे व उपाय स्पष्ट करा.
- ४) भारतातील आदिवासी लोकसंख्येचे हक्क स्पष्ट करा.
- ५) पर्यावरणीय चळवळींचे वर्गीकरण सांगून चिपको आंदोलनाची उत्पत्ती, वाटचाल व निष्कर्ष स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

CC-H - II

An Introduction to Political Science - II

राज्यशास्त्राची ओळख - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

1. What is freedom? Explain the types of freedom.
 2. Explain the meaning of justice and explain the types of justice.
 3. What is right? Explain the characteristics of a right.
 4. Explain the types of legal rights in detail.
 5. Explain the elements of nationalism.
 6. Explain the basic principles of democratic socialism.
 7. Explain the characteristics of United Nations Organization.
 8. Explain the objectives of SAARC organization.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) स्वातंत्र्य म्हणजे काय ते सांगून स्वातंत्र्याचे प्रकार स्पष्ट करा.
- २) न्यायाचा अर्थ स्पष्ट करून न्यायाचे प्रकार विशद करा.
- ३) हक्क म्हणजे काय ते सांगून हक्काची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ४) कायदेशीर हक्काचे प्रकार सविस्तरपणे सांगा.
- ५) राष्ट्रवादाचे घटक विशद करा.
- ६) लोकशाही समाजवादाची मूलभूत तत्त्वे विशद करा.
- ७) संयुक्त राष्ट्र संघटनेची वैशिष्ट्ये विशद करा.
- ८) सार्क संघटनेची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE 1 - H - II

Western Political Thought - II

पाश्चिमात्य राजकीय विचार - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

1. Explain Rousseau's views on the state of nature.
2. Explain Rousseau's concept of General Will.
3. Explain the characteristics of Hegel's state.
4. Comment in detail on Hegel's freedom.
5. Describe the J.S. Mill's views on representative government.
6. Explain J.S. Mill's utilitarianism.
7. Explain the historical materialism of Karl Marx.
8. State the class struggle of Karl Marx.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) रूसोचे निसर्गअवस्थेबाबतचे विचार स्पष्ट करा.
- २) रूसोची सामूहिक ईहा संकल्पना विशद करा.
- ३) हेगेलच्या राज्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ४) हेगेलच्या स्वातंत्र्याविषयी सविस्तर भाष्य करा.
- ५) जे. एस. मिलचे प्रातिनिधीक शासनाविषयीचे विचार विशद करा.
- ६) जे.एस. मिलचा उपयुक्ततावाद स्पष्ट करा.
- ७) कार्ल मार्क्सचा ऐतिहासिक भौतिकवाद स्पष्ट करा.
- ८) कार्ल मार्क्सचा वर्ग संघर्ष सांगा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE 2 - H

Political Journalism - II

राजकीय पत्रकारिता - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

1. Explain the role of social media in the political process.
2. Write an essay on political parties and use of social media.
3. Write an essay on medialization and politics.
4. Discuss how media influences people's daily lives.
5. Explain the characteristics of public opinion.
6. Write in detail about different types of media.
7. Explain the increasing amount of paid news.
8. Explain saturation of media.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) राजकीय प्रक्रियेत समाजमाध्यमांची भूमिका विशद करा.
- २) राजकीय पक्ष आणि समाजमाध्यमांचा वापर यावर निबंध लिहा.
- ३) माध्यमीकरण आणि राजकारण यावर निबंध लिहा.
- ४) माध्यमांचा लोकांच्या दैनंदिन जीवनावर कसा प्रभाव पडतो याची चर्चा करा.
- ५) जनमताची वैशिष्ट्ये विशद करा.
- ६) माध्यमांच्या विविध माध्यमांविषयी सविस्तर लिहा.
- ७) पेड न्यूजचे वाढते प्रमाण सांगा.
- ८) माध्यमांचे संपृक्तीकरण विशद करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

SEC 2 - H

Basics of Indian Constitution

भारतीय संविधानाची मूलतत्त्वे

Credits: 2 | Max Marks: 35 | Internal: 15

Write Any 3 Questions from the following. (03 × 05 = 15)

1. Write a detail Fundamental Duties.
2. Explain the nature of fundamental duties.
3. Explain the importance of fundamental duties.
4. Explain the Directive Principles of State Policy.
5. Explain the nature of Directive Principles of State Policy.
6. State the importance of Directive Principles of State Policy.

खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा. (०३ × ०५ = १५)

- १) मूलभूत कर्तव्ये सविस्तरपणे सांगा.
- २) मूलभूत कर्तव्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ३) मूलभूत कर्तव्याचे महत्त्व विशद करा.
- ४) राज्याची मार्गदर्शक तत्त्वे स्पष्ट करा.
- ५) राज्याच्या मार्गदर्शक तत्त्वाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ६) राज्याच्या मार्गदर्शक तत्त्वाचे महत्त्व सांगा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

CC-J- II

District Administration - II (Public Administration)

जिल्हा प्रशासन - II (लोकप्रशासन)

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

1. Explain the importance of police administration.
 2. State the powers and functions of District Superintendent of Police.
 3. Explain the structure, powers & functions of the District & Session Court.
 4. State the Consumer Protection Act.
 5. Explain the problems of district jail administration.
 6. State the reforms in District Jail Administration.
 7. Explain District Planning Committee.
 8. Explain the District Disaster Management Act.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) पोलीस प्रशासनाचे महत्त्व सांगा.
- २) जिल्हा पोलीस अधिकाचे अधिकार व कार्ये सांगा.
- ३) जिल्हा व सत्र न्यायालयाची रचना, अधिकार व कार्ये विशद करा.
- ४) ग्राहक संरक्षण कायदा सांगा.
- ५) जिल्हा तुरुंग (कारागृह) प्रशासनाच्या समस्या स्पष्ट करा.
- ६) जिल्हा तुरुंग (कारागृह) प्रशासनाच्या सुधारणा सांगा.
- ७) जिल्हा नियोजन समिती स्पष्ट करा.
- ८) जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन कायदा स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE 1-J - II

Personal Administration - II

कार्मिक प्रशासन - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

1. Explain the objectives of human resource development.
 2. Explain the types of Stress.
 3. Explain the right to strike.
 4. State the objectives behind the formation of a staff organization.
 5. State the types of liability.
 6. Explain the causes of corruption.
 7. Explain the evaluation of the Whitley Conference.
 8. Explain the features of Administrative Tribunal.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System-2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) मानव संसाधन विकासाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- २) ताणतणावाचे प्रकार विशद करा.
- ३) संपाचा अधिकार स्पष्ट करा.
- ४) कर्मचारी संघटनेच्या स्थापनेमागील उद्दिष्ट्ये सांगा.
- ५) उत्तरदायित्वाचे प्रकार सांगा.
- ६) भ्रष्टाचाराची कारणे स्पष्ट करा.
- ७) व्हिटले परिषदेचे मूल्यमापन स्पष्ट करा.
- ८) प्रशासकीय न्यायाधिकरणाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

DSE 2 - J - II

Development Administration - II

विकास प्रशासन - II

Credits: 3 | Max Marks: 70 | Internal: 30

Write Any 6 Questions from the following. (06 × 05 = 30)

1. What is bureaucracy? Explain the characteristics of bureaucracy.
 2. Explain Max Weber's model of bureaucracy.
 3. State the types of voluntary organizations.
 4. Explain the contribution of NGOs in child development.
 5. Explain the elements of sustainable development.
 6. Briefly explain gender inequality.
 7. Explain the nature of globalization in India.
 8. Explain the concept of gender empowerment and development.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

- १) नोकरशाही म्हणजे काय ते सांगून नोकरशाहीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - २) मॅक्स वेबरच्या नोकरशाहीचे प्रारूप स्पष्ट करा.
 - ३) स्वयंसेवी संघटनांचे प्रकार सांगा.
 - ४) मुलांच्या विकासामध्ये स्वयंसेवी संस्थांचे योगदान स्पष्ट करा.
 - ५) शाश्वत विवकासाचे घटक स्पष्ट करा.
 - ६) लैंगिक असमानता थोडक्यात स्पष्ट करा.
 - ७) भारतातील जागतिकीकरणाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 - ८) लिंग सक्षमीकरण आणि विकास ही संकल्पना स्पष्ट करा.
-

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S. Y. B. A. Semester System–2025-26

BA SEMESTER IV — ASSIGNMENT

SEC 2 - J II

Basics of Indian Constitution

भारतीय संविधानाची मूलतत्त्वे

Credits: 2 | Max Marks: 35 | Internal: 15

Write Any 3 Questions from the following. (03 × 05 = 15)

1. Write a detail Fundamental Duties.
2. Explain the nature of fundamental duties.
3. Explain the importance of fundamental duties.
4. Explain the Directive Principles of State Policy.
5. Explain the nature of Directive Principles of State Policy.
6. State the importance of Directive Principles of State Policy.

खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा. (०३ × ०५ = १५)

- १) मूलभूत कर्तव्ये सविस्तरपणे सांगा.
- २) मूलभूत कर्तव्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ३) मूलभूत कर्तव्याचे महत्त्व विशद करा.
- ४) राज्याची मार्गदर्शक तत्त्वे स्पष्ट करा.
- ५) राज्याच्या मार्गदर्शक तत्त्वाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ६) राज्याच्या मार्गदर्शक तत्त्वाचे महत्त्व सांगा.